

ΟΛΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΕΝΑ ΠΡΟΤΑΓΜΑ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ

Μπαίνουμε στη διαδικασία να απαντήσουμε στο περιεχόμενο των κειμένων που μεταφράστηκαν πρόσφατα από το **Contra.info** («**Να είσαι βίγκαν, μία μόδα σε καιρούς κρίσης**») και από το Πρακτορείο **Rioters** («**Η ψευδής κριτική της απελευθέρωσης ζώων-A Murder of Crows**») για το ζήτημα των διαφόρων πτυχών του αντισπισισμού καθώς και του πολιτικού βιγκανισμού. Θα μπορούσαμε να πούμε με σιγουριά πως το τελευταίο διάστημα τα παραπάνω κείμενα έχουν συμβάλει στη δημιουργία ενός περιέργου κλίματος για τα χαρακτηριστικά του εν λόγω κινήματος. Τα χαζά πειράγματα μπροστά σε ένα κίνημα που μεγαλώνει, έχουν αναγκαστεί να υποχωρήσουν και να δώσουν τη θέση τους σε «κριτική» αν και η πρόθεση και στις δύο περιπτώσεις συχνά παραμένει η ίδια, η αντίδραση απέναντι σε ότι προκαλεί τη βολεμένη καθημερινότητα κάποιων (είτε αυτοί αυτοπροσδιορίζονται ως επαναστάτες είτε ως οτιδήποτε άλλο). Άλλωστε σύμφωνα και με τον Άρθουρ Σοπενχάουερ: «Κάθε αλήθεια περνάει από τρία στάδια. Πρώτα γελοιοποιείται. Μετά βρίσκει σφοδρή αντίθεση. Και στο τέλος θεωρείται αυτονόητη».

Ένα αρκετά προβληματικό στοιχείο που αναδεικνύεται στη δομή και των δύο μεταφρασμένων κειμένων, είναι η επιλεκτική κριτική που ασκείται στο κίνημα για την Απελευθέρωση των Ζώων, δηλαδή η συνολική κατηγοριοποίηση του, μέσω ετερόκλητων κριτικών, λιγότερο ή περισσότερο άστοχων, για συγκεκριμένες τάσεις και ομάδες του. Παράδειγμα αποτελεί η κριτική του κειμένου «**Να είσαι βίγκαν, μία μόδα σε καιρούς κρίσης**», όπου η εσωτερική κριτικής μίας συγκεκριμένης τάσης στην Γαλλία χρησιμοποιείται ώστε να γενικευτεί η κριτική σε όλο το φάσμα του αντισπισιστικού κινήματος της χώρας. Το «**A Murder of Crows**» ακολουθεί επίσης την ίδια τακτική για να φτάσει σε μία αντίστοιχη τσουβαλοποίηση του κινήματος στην Αμερική μέσω της κριτικής σε διάφορες συνιστώσες, αν και ο τρόπος σκέψης που ακολουθείται είναι πιο σφαιρικός από τον αντίστοιχο του γαλλικού κειμένου. Θα προσπαθήσουμε λοιπόν να αφήσουμε στην άκρη για την ώρα την εν λόγω βάση, που παραμένει κοινή και στα δύο κείμενα, και να προχωρήσουμε στην ανάδειξη των αξόνων των κειμένων καθώς και στην αποδόμηση αυτών.

ΕΙΚΟΝΕΣ «ΣΟΚ» ΚΑΙ «BODY COUNTING» (ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ ΠΤΩΜΑΤΩΝ)

«Ο θάνατος ενός ανθρώπου είναι τραγωδία. Η εξόντωση εκατομμυρίων είναι απλά στατιστική.»

-Ιωσήφ Στάλιν

Ένας από τους άξονες που αναπτύσσονται στην επιχειρηματολογία και των δύο κειμένων, αφορά τη «μόδα» προβολών video και ντοκιμαντέρ από τις γραμμές παραγωγής σφαγείων (και όχι μόνο), όπου συχνά-πυκνά μας παρουσιάζονται εικόνες σοκ τις οποίες δεν μπορούμε να διαχειριστούμε συναισθηματικά. Με αυτό τον τρόπο, σύμφωνα με τα κείμενα, αναπτύσσουμε ενοχικό σύνδρομο, και φαίνεται να οδηγούμαστε στην αυτοκαταστολή των διατροφικών αλλά και άλλων επιλογών μας. Στην πραγματικότητα όμως, **δεν έχουμε ούτε την πρόθεση, ούτε και την ικανότητα να δημιουργήσουμε ενοχές όταν αποκαλύπτουμε την μεθοδευμένα κρυμμένη πραγματικότητα πίσω από το πιάτο μας**. Το κείμενο που μεταφράστηκε από **Rioters** προχωράει και ένα βήμα παραπέρα, όπου μας καταλογίζει ένα «παιχνίδι» ποσοτικοποίησης του πόνου, ώστε να «προσηλυτίσουμε» τους εκάστοτε θεατές των προαναφερθέντων video. Βέβαια εύλογο θα ήταν να αναλογιστούμε κατά πόσο αυτή η τακτική της ποσοτικοποίησης έχει πολύ πιο διευρυμένη εφαρμογή σε όλο το φάσμα του ευρύτερου ανταγωνιστικού κινήματος. Μπορούμε για παράδειγμα να αναφερθούμε στον **αριθμό** από τις σφαγές στο Ιράκ ή στη Λωρίδα της Γάζας και την **προβολή εικόνων** των σφαγιασμένων γυναικόπαιδων. Μπορούμε να αναφερθούμε στον **αριθμό** των ξυλοδαρμών και δολοφονιών των μεταναστών στα αστυνομικά τμήματα και για τον **αριθμό** των φυλακισμένων στα «μαγαζιά σωφρονισμού» του σάπιου κοινωνικοπολιτικού συστήματος. Μπορούμε επίσης να αναφερθούμε στον **αριθμό** των εξαρτημένων χρηστών ουσιών (αυτά δεν προβάλλουμε και λέμε «έξω η πρέζα από τις γειτονιές»;) και των αστέγων. Μπορούμε να θυμηθούμε ακόμα και τον **αριθμό** των κατά καιρούς «εργατικών ατυχημάτων», θυσίες πάνω στο βωμό των αφεντικών ή των συλληφθέντων και νεκρών από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς του κράτους. Στο σάπιο κοινωνικό σύστημα που ζούμε υπάρχουν πολλές **εικόνες και αριθμοί «σοκ»** που ενεργοποιούν τα συναισθήματά μας. Δεν είμαστε ούτε μηχανές, ούτε στον αυτόματο. Το να διαχωρίζουμε αυτές τις εικόνες με μόνο κριτήριο το είδος είναι απλά υποκριτικό.

Γιατί λοιπόν οδηγούμαστε στην ποσοτικοποίηση του πόνου και σε ένα άσκοπο «**Body Counting**», αφού όπως σωστά μας υπενθυμίζει και το

κείμενο από **Rioters** «η βαρβαρότητα και η εκμετάλλευση δε γίνονται πιο "κακές" όσο πιο συχνά ή όσο πιο πολλοί τις βιώνουν»; Ένας από τους λόγους που χρησιμοποιείται το **Body Counting** δεν είναι για να μεγαλώσει τη βαρύτητα της βαρβαρότητας αλλά για να καταδείξει το εύρος της, δηλαδή πόσο μεγάλο κομμάτι της καθημερινότητας μας είναι, σε σχέση

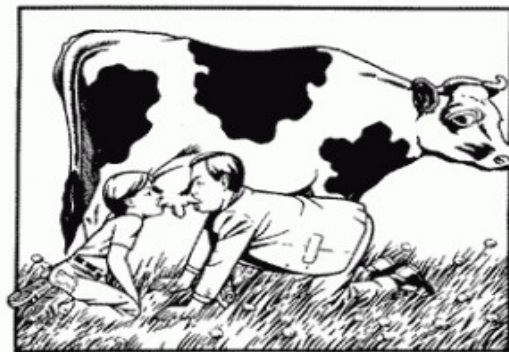
με το πόσο συζητιέται και σκοπίμως αποσιωπάται. Προφανώς και είμαστε όλες στο συγκεκριμένο κοινωνικοπολιτικό σύστημα αναλώσιμα μεγέθη. Αλλά βλέπετε, η ανθρώπινη μπριζόλα δεν είναι κοινωνικά αποδεκτή τροφή. Οι διαφορές «αξιοποίησης» και επιβολής στα ανθρώπινα ζώα σε σύγκριση με την επιβολή στα άλλα ζώα είναι τεράστιες (και ποσοτικά και ποιοτικά). Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός του ότι όταν βλέπουμε για παράδειγμα video που αναδεικνύουν τις συνθήκες στις ανθρώπινες φυλακές να εξοργιζόμαστε, επειδή βάζουμε τον εαυτό μας στη θέση του θύματος και όταν παρακολουθούμε video που αναδεικνύουν τις συνθήκες σε φυλακές άλλων ζώων να νιώθουμε ενοχές, επειδή τοποθετούμε τον εαυτό μας στη θέση του θύτη. Όπως και να' χει πάντως, είναι τουλάχιστον υποκριτικό να κρύβουμε την αλήθεια μόνο και μόνο επειδή είναι σοκαριστική.

Ένα άλλο κομμάτι στο οποίο είναι σκόπιμο να γίνει κριτική είναι η παράλογη-ισοπεδωτική, όπως αναφέρεται, επικέντρωση των απελευθερωτών ζώων πάνω στο ζήτημα του πόνου. Παρουσιάζεται συχνά στα μεταφρασμένα κείμενα ο **πόνος** ως το επίκεντρο της θεωρίας της Απελευθέρωσης των Ζώων. Αυτό βέβαια που θα μπορούσε να γίνει ξεκάθαρο, είναι πως, όπως δεν υπάρχει καμία **ιεροποίηση της ζωής** μέσα στο κίνημα, έτσι ακριβώς δεν υπάρχει και κανένα **δογματικό πρόταγμα για την εξάλειψη του πόνου**. Το ζήτημα δεν είναι μόνο ο πόνος, αλλά η εκμετάλλευση, η επιβολή, η καταπίεση, ο βασανισμός, ο εξευτελισμός του σώματος και της ύπαρξης τους και φυσικά η αφαίρεση της ζωής τους. Προφανώς κανείς δεν νοιάζεται αν τα ζώα σπάσουν ένα κόκκαλο στην φύση. Νοιαζόμαστε όμως αν σπάζονται τα

κόκαλα τους για το κέρδος, τη διασκέδαση, τις υποτιθέμενες προφάσεις της επιστήμης και τέλος για την αρρωστημένη επιβολή του ανθρώπινου είδους απέναντι στα άλλα ζώα. Αυτές είναι δύο τελείως διαφορετικές συνθήκες. Το ζήτημα βέβαια είναι πως με αφορμή τις παραπάνω θέσεις αναπτύσσεται ένας θρασύτατος διαχωρισμός ζωικών και αποκλειστικά ανθρώπινων βασάνων, όπου από τη μία έχουμε μια υποτιθέμενη οικειοθελή υποταγή ενώ από την άλλη όχι. Και εκεί ακριβώς θα μπορούσαμε να αντιπαραβάλλουμε το ζήτημα της αυτοδιάθεσης. Κατά πόσο δηλαδή έχει τη δυνατότητα το κάθε ζώο να διαθέτει τον εαυτό του (προφανώς και τα παράγωγα του - αυγά, γάλα) όπως εκείνο εκτιμάει. Το βυζί μιας ανθρώπινης γυναίκας δεν θα το τραβάγαμε ποτέ για να βάλουμε λίγο «γαλατάκι» στον καφέ μας... Άρα σε κάθε περίπτωση μιλάμε για συνθήκες αιχμαλωσίας και εξουσιαστική επιβολή του ανθρώπινου είδους στα άλλα είδη. Και ναι, στο κομμάτι της καταστολής της αυτοδιάθεσης το αφεντικό ενός «κατοικίδιου» ζώου σε σύγκριση με έναν κυνηγό ή έναν βιομήχανο σφαγείων διαφέρουν αποκλειστικά και μόνο σε επίπεδο κλίμακας.

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ, ΗΘΙΚΗ, ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ «ΔΟΓΜΑΤΑ»...

Προχωρώντας λοιπόν στην κριτική των κειμένων για τους «προβληματικούς άξονες» του ζητήματος για την απελευθέρωση των ζώων, «ανακαλύπτουμε», με βάση τα κείμενα, πως η ιδεολογία διέπεται από ένα σύνολο κανόνων που ορίζεται μέσα από ένα δογματικό φιλτράρισμα του «σωστού» και του «λάθους». «Ανακαλύπτουμε» πως η ιδεολογία έχει όρια και όποιος δεν καταφέρνει να ξεφύγει από τη διόπτρα της πέφτει πάνω σε αντιφάσεις ολοκληρωτισμού μέσα από μια λειψή και μεροληπτική ερμηνεία των κοινωνικών συνθηκών.

Η ιδεολογία βέβαια (ή για να το πούμε καλύτερα μια ιδεολογικο-πολιτική θεώρηση) δεν είναι από μόνη της ένα πακέτο πατενταρισμένων πολιτικών προγραμμάτων (ή προταγμάτων) όπου αν η δράση αποκλίνει από την ιδεολογικοπολιτική σου θεώρηση, παραπέμπεται για το αδίκημα της «ιερο-

συλίας». Το συγκεκριμένο ζήτημα είναι περισσότερο υποκειμενικό παρά θέμα της ιδεολογίας καθαυτής. Θεωρούμε θετικό σε πολιτικά κινήματα να «μπαίνουν» κατά καιρούς προτάγματα όπου αναδεικνύονται και οι στοχεύσεις τους για το τι κόσμος θέλουν να δημιουργήσουν. Έτσι, μια οποιαδήποτε ανάλυση του σάπιου κοινωνικού μοντέλου που βρίσκεσαι στην οποία αναγνωρίζεις τις αντιφατικές αξίες και ιδανικά που οδηγείσαι να γκρεμίσεις, σε οδηγεί όπως και να' χει σε ένα πρόταγμα ή μια στόχευση. Προφανώς συμφωνούμε πως αυτό που είναι αναγκαίο είναι η συνεχής κριτική θεώρηση και όχι η εξαναγκασμένη, είτε από τους άλλους είτε από μας τους ίδιους, υιοθέτηση ταυτοτήτων και ταμπελών που μας περιχαράκωνουν, μας τυφλώνουν και μας οδηγούν σε τεχνητούς διαχωρισμούς και καθαρότητες. Αν όμως τα πολιτικά υποκείμενα παραμείνουν σε αυτού του είδους την τακτική, η προβληματική συνθήκη αναπτύσσεται σε αυτά, και όχι στις ιδεολογίες που ακολουθούν. Ας μην ιδεολογικοποιούμε τις προσωπικές μας αδυναμίες λοιπόν. Ένα αυτό.

Επιλέγονται λοιπόν (για να «δέσει» και να μας «κάτσει» η «κριτική θεώρηση») συγκεκριμένες ομάδες ή τάσεις βίγκαν που απαξιώνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα ή τρώνε βιομηχανικά βίγκαν σκατά, υποτάσσοντας έτσι το σώμα και την υγεία τους στα δεσμά της εξουσίας με άλλο τρόπο. Δεν θα διαφωνήσουμε καθόλου με την κριτική που ασκείται σε αυτές τις τάσεις. Μάλλον θα συμφωνήσουμε κιόλας. Το θέμα όμως είναι άλλο. Ο τρόπος ο οποίος χρησιμοποιούνται επιλεκτικά ομάδες για να τσουβαλοποιήσουν όλο κίνημα για την Απελευθέρωση των Ζώων.

Μπορούμε βέβαια να κάνουμε και τον εξής συλλογισμό:

-Είδα εκθές έναν κρεοφάγο να τρώει σουβλάκια και να δέρνει μετανάστες.

-Συμπέρασμα: Όλοι οι κρεοφάγοι είναι φασίστες.

Δεν φαντάζει ωραίος, έτσι δεν είναι;

Πάνω στην ίδια ακριβώς λογική αναπτύσσεται και το ζήτημα για την ηθική. Μέσα από μία εσκεμμένη σύγχυση ηθικής και ηθικισμού [1] αναδεικνύονται οι εξουσιαστικές δομές της «ηθικής» αυτής καθαυτής, μέσα από μία απροσδιόριστα γενικευμένη θεώρηση του «σωστού» και του «λάθους» (ή του «άρρωστου» και του «υγιούς» θα λέγαμε). Μόνο επιθετική θα μπο-

ρούσε να είναι η στάση μας απέναντι σε αυτήν την εμετική διάκριση. Το ζήτημα των «ορίων» είναι από τη φύση του προβληματικό καθώς μονάχα το ρόλο αποδόμησης των κυρίαρχων κοινωνικών θεσμών δεν μπορεί να παίξει. Το σύνολο αξιών που μας διέπει δεν μπορεί να προκύψει μέσα από «ηθικίστικες» νόρμες ορίων, αλλά μέσω της διαδικασίας σύνθεσης κοινωνικών ερεθισμάτων και πολιτικών χαρακτηριστικών και όχι μόνο. Η ηθική μας δεν προέρχεται από την «εξουσία» των «από κάτω», δεν τοποθετεί σε κουτιά «σωστού» και «λάθους» τη στάση μας στο εκάστοτε υπάρχον, γι' αυτό και θα ήταν απλά αφελές και ηλίθιο να συμπεριλάβουμε στην κριτική μας τις «**κυνηγετικές-τροφοσυλλεκτικές**» κοινωνίες (που μάλλον θα έπρεπε να τις αποκαλούμε «**τροφοσυλλεκτικές-κυνηγετικές**», αλλά αυτό απ' ό,τι φαίνεται ξέφυγε από την διόπτρα της «κριτικής θεώρησης» του αρθρογράφου) [2]. Γι' αυτό και είμαστε ενάντιοι στην απονοματοδότηση της κριτικής στάσης του αντισπισισμού, που εμπεριέχει **ηθικά** χαρακτηριστικά, αλλά όχι **ηθικίστικά**. Προσπαθούμε να σπάσουμε τα κυρίαρχα κοινωνικά πλέγματα και τις κυρίαρχες καταναλωτικές δομές όποιοι κι αν είναι οι δημιουργοί τους, είτε έχουν να κάνουν με μια βιομηχανία τοφού είτε με μια βιομηχανία κρέατος. Το ζήτημα για εμάς δεν είναι να διακρίνουμε το που θα βάλουμε τα όρια. Το ζήτημα για εμάς είναι το **προβληματικό γεγονός πως βάζουμε όρια**.

Ένας άλλος προβληματικός άξονας του ζητήματος, αφορά τη μονοθεματική προβολή των ενοχών με βάση τον «ηθικισμό» των βίγκαν. Γιατί η κριτική για τις ενοχές αρχίζει και τελειώνει εκεί; Γιατί, για παράδειγμα, δεν διευρύνονται σε έναν «έλληνα» που βάρεσε ένα μετανάστη και μετά νιώθει ενοχές; Θεωρείτε πως οι ενοχές, του προκύπτουν αποκλειστικά και μόνο από έναν καλά εξουσιαστικά δομημένο ηθικισμό; Το σωστό δηλαδή θα ήταν να μην νιώθει άσχημα για την πράξη του; Με αντίστοιχο τρόπο μπορούμε να μιλήσουμε και για πολλές άλλες περιπτώσεις (τον ξυλοδαρμό μιας γυναίκας από έναν άντρα, τον βιασμό ενός παιδιού κ.ο.κ.) Είναι άλλο πράγμα να συμπεριλαμβάνονται στην κριτική σου προτάγματα (Ολικής Απελευθέρωσης και αυτοδιάθεσης για παράδειγμα), και άλλο να μιλάς για ηθικισμούς.

Αυτό λοιπόν που θέλουμε να αναδείξουμε είναι πως η συγκεκριμένη στάση ζωής, ο αντισπισισμός και ο πολιτικός βιγκανισμός δηλαδή, αλλά και οι ακτιβισμοί που προκύπτουν με βάση αυτούς, δεν είναι στάση μιας ηθικίστικης αυτοκαταστολής αλλά μια στάση ζωής που προτάσσει έννοιες όπως η

ελευθερία, η αυτοδιάθεση, η απελευθέρωση, σε πολύ πιο διευρυμένα πλαίσια από αυτά που αντιλαμβάνεται ο κόσμος που προτάσσει την **Κοινωνική Απελευθέρωση**. Το να γίνει κάποιος/α βίγκαν για εμάς είναι μια αρχή και όχι ένα τέλος, όπου λήγουν όλα τα προβλήματα των ζώων και προφανώς οι δράσεις και τα ερεθίσματα του ατόμου που επέλεξε τη συγκεκριμένη στάση ζωής.

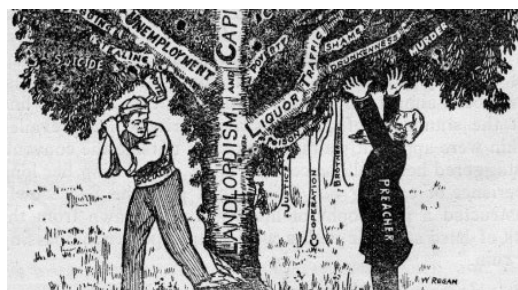
Για να εξηγηθούμε: η κριτική που κάνουμε έρχεται από τη σκοπιά ανθρώπων που **είναι κομμάτι του ευρύτερου κινήματος** (του «χώρου» όπως λέμε αλλιώς) και **παλεύουν για την Ολική Απελευθέρωση Ανθρώπου-Ζώων-Φύσης**. Το να αποδίδεις μονοθεματικά χαρακτηριστικά σε αυτή τη συγκεκριμένη τάση του κινήματος που συνεχώς τα αντιπαλεύει και προσπαθεί να τα καταστρέψει όπου και να τα συναντά (είτε στους απολίτικους βίγκαν, είτε σε κρεοφάγους συντρόφους) είναι πολιτική αφέλεια και υπεραπλούστευση. Δεν μας καλύπτουν ούτε τα ιδεολογήματα του «ωχαδερφισμού» (που με βάση αυτά, αφού είναι όλα σκατά, ας επαναπροσδιορίσουμε τη σχέση Ανθρώπου-Ζώων-Φύσης μετά την επανάσταση και ας συνεχίσουμε να τρώμε κρέας μιλώντας παράλληλα για την καπιταλιστική εκμετάλλευση), αλλά ούτε τα ιδεολογήματα του τύπου «το μη χείρον βέλτιστο» (όπου κάθε προϊόν που δεν εμπεριέχει τη χρήση ζώων αλλά η εκμετάλλευση ανθρώπων καλά κρατεί) μας «κάθονται» μια χαρά. Δεν περιμένουμε τη μαγική εκείνη μέρα (ή νύχτα) της επανάστασης όπου ξαφνικά θα αλλάξουν οι εξουσιαστικές δομές από τη μια στιγμή στην άλλη. Παλεύουμε και βάζουμε τα προτάγματα μας (ή τους προβληματισμούς μας) στο σήμερα. **Διαχωρίζουμε τη θέση μας από οποιαδήποτε φιλοζωική ή βίγκαν υγιεινιστική στάση**. Γνωρίζουμε σε τι σύστημα ζούμε και προσπαθούμε να αποδομήσουμε καθημερινώς κάθε του πτυχή.

Θεωρούμε κομμάτι του κινήματος την απελευθέρωση ζώων που προορίζονται για σφαγή ή για γδάρσιμο της γούνας τους και τη δράση του φυλακισμένου αγωνιστή Walter Bond. [3] Θεωρούμε κομμάτι του κινήματος τη μεγάλη 48ωρη απεργία στις 19-20 Οκτώβρη. Την αλληλεγγύη μας στους μετανάστες και μετανάστριες απέναντι στο συνεχές καθεστώς παρανομοποίησης που τους υποβάλλεται. Το σπάσιμο του καθεστώτος εργασίας εργατών γης σε ένα γαιοκτήμονα και ας καλλιεργούν σόγια (ναι, δεν την έχουμε «αγιοποιήσει» όπως πολλοί και πολλές θα νομίζατε...συγνώμη

που σας ρίχνουμε από τα σύννεφα...)]. Το σταμάτημα εργασιών για την αποψίλωση του Αμαζονίου. Το σταμάτημα των εργασιών για τη δημιουργία ΧΥΤΑ στην Κερατέα ή στην Κέρκυρα ή στην περαιτέρω «αξιοποίηση» του Αχελώου. Την κατάληψη της ΓΣΕΕ κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του '08. Την αυτοδιαχείριση πάρκων και χώρων, κι ας ψήνονται κρέατα στους εν λόγω χώρους για τις «απολαύσεις» των συντρόφων μας. Την αλληλεγγύη μας στους ιθαγενείς Μαπούτσε στο Μεξικό και στους εξεγερμένους συντρόφους και συντρόφισσες στη Χιλή. Εμείς βλέπουμε τα πρόσωπα μας μέσα σε όλα αυτά. Δεν απομονώνουμε αλλά συνδέουμε αγώνες και κομμάτια του κινήματος. Εσείς που βλέπετε τα πρόσωπα σας; Δεν είμαστε σε έναν αγώνα δρόμου και απόδειξης του «ποιος είναι ο καλύτερος και ο καθαρότερος» αλλά ούτε θα εξωραϊίσουμε και τα γένια του «χώρου» προς χάριν μιας υποτιθέμενης «ομοφωνίας». Ασκούμε κριτική όπως και θα δεχθούμε. Έχουμε ξεκαθαρίσει από ποια σκοπιά μιλάμε, οπότε αν είναι να αναμένουμε κριτική, την αναμένουμε με κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Οποιαδήποτε άλλη επιλεκτική κριτική που θα τσουβαλοποιεί ολόκληρα κινήματα θα θεωρείται προβοκατόρικη και θα απαξιώνεται.

Για εμάς ριζοσπαστισμός χωρίς κριτική σκέψη δεν υφίσταται, αν δεχθούμε πως ο **ριζοσπάστης** ερμηνεύει τη **ρίζα** μιας καταπιεστικής χωροχρονικής κοινωνικής συνθήκης και αντιτάσσεται απέναντι σε αυτήν με τη δράση του. Από την άλλη συμφωνούμε πλήρως με την παρακάτω τοποθέτηση στο κείμενο **«Η ψευδής κριτική της απελευθέρωσης των Ζώων»** και καλό θα ήταν να προβληματίσει πολλούς και πολλές (και βίγκαν και κρεοφάγους). Την παραθέτουμε αυτολεξεί:

«Θα πρέπει να είμαστε κριτικοί απέναντι σε κάθε θεωρία, σε κάθε ιδεολογία και πρακτική, εάν σκοπεύουμε να καθορίσουμε το πόσο χρήσιμες είναι στο μετασχηματισμό, ή ακόμα καλύτερα, στην καταστροφή αυτής της κοινωνίας της εκμετάλλευσης.»

ΠΕΡΙ «ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ»

«Δεν υπάρχει νόμος που να υπερισχύει της ανάγκης.»

-Μένανδρος, αρχαίος Έλληνας συγγραφέας

«Οι άνθρωποι δεν πρέπει να βλέπουν πως φτιάχνονται δυο πράγματα: οι νόμοι και τα λουκάνικα.»

-Όττο Φον Μπίσμαρκ, γερμανός καγκελάριος

Ένα άλλο κομμάτι με το οποίο καταπιάνεται (κυρίως στο κείμενο του Rioters) η κριτική για τον πολιτικό βιγκανισμό έχει να κάνει με την πάλη των αντισπισιστών για τη νομοθέτηση των δικαιωμάτων των ζώων, τις «νίκες» τους πάνω σε αυτό το πεδίο, καθώς επίσης και με την «αποδοχή» της λογικής του κράτους και της εξουσιαστικής αλλοτρίωσης. Θυμίζει βέβαια περισσότερο κριτική προς τις φιλοζωικές παρά προς τον αντισπισισμό, αλλά θα θέλαμε να σταθούμε σε 2-3 ζητήματα.

Καταρχάς ένα κομμάτι είναι οι υποτιθέμενες «νίκες» του ευρύτερου κινήματος στις οποίες αναφερόμαστε συχνά-πυκνά [4], ακόμα και οι αγώνες που εμπεριέχουν νομικά χαρακτηριστικά (η υπόθεση Banquet, η υπόθεση Ντίνου Παλαισιτίδη με τον εκδοτικό οίκο Άγρα κ.α.), και καλά κάνουμε βέβαια. Βλέπετε, καμία από εμάς δεν ζει στην «**κινηματική γυάλα**» της όπου όλες οι εξουσιαστικές δομές έχουν αποδομηθεί και τα βρίσκουμε μια χαρά. Δυστυχώς ακόμα πολλοί από τους αγώνες εμπεριέχουν αυτά τα «εργαλεία του συστήματος» και καλό θα ήταν να αναπτυχθεί μια συζήτηση γύρω από αυτή τη βάση αντί να μπαίνουμε σε μια ανηλεή μάχη **μαυροκόκκινης, μαυροπράσινης ή όποιας άλλης απόχρωσης καθαρότητας και κρίσης ταυτότητας**. Για να στήσεις σήμερα ένα Πρωτοβάθμιο Σωματείο με θεσμική ισχύ (να μπορείς δηλαδή να καλέσεις σε απεργία), πρέπει να μαζέψεις υπογραφές και να περάσεις από Πρωτοδικείο. Όταν μιλάς για νομιμοποίηση όλων των μεταναστών (όπως και με τα γεγονότα στην Νομική), ο λόγος σου δυστυχώς ακόμα εμπεριέχει θεσμικά και νομικά χαρακτηριστικά. Έχουμε ομάδα Νομικής βοήθειας ανά περίπτωση που θα χρειαστεί κάποιος κόσμος την βοήθεια της. Ο αγώνας που έδωσε η εργατική τάξη στο Σικάγο ή στη Θεσσαλονίκη νομοθετήθηκε (βέβαια τα πήραν όλα πίσω τώρα) σε θωρα, επιδόματα, συλλογικές συμβάσεις και ούτω καθεξής. Όλα αυτά είναι παραδείγματα για το πως πολλοί ακόμα από τους αγώνες μας εμπεριέχουν χαρακτηριστικά νομο-

θέτησης αλλά και θεσμοθέτησης όσων διεκδικούμε (ανεξάρτητα με το αν συμφωνούμε ή διαφωνούμε, είναι γεγονός). Από την άλλη εμπνεόμαστε από την στάση των συντρόφων μας του ΕΑ, της ΣΠΦ ή παλαιότερα της RAF στα ξεφτιλισμένα θεατράκια των εξουσιαστών που ονομάζουν δικαστήρια και αντιλαμβανόμαστε πως χαράζουν ακόμα ένα δρόμο, αυτόν της ολικής ρήξης με τις θεσμοθετημένες νόρμες της «αθωότητας» ή της «ενοχής» που έμαθε να πιπιλάει από μικρό παιδί η κυριαρχία.

Για μας δεν είναι ζήτημα νομολαγνείας. Αντιλαμβανόμαστε πως στα κυρίαρχα κοινωνικά πλαίσια, στο μετερίζι των αγώνων που δίνουμε, δεν μπορούμε στο τώρα να αποδεσμεύσουμε όλα τα εξουσιαστικά πλέγματα που βρίσκονται γύρω μας. Αντιθέτως, παλεύουμε με νύχια και με δόντια να τα βγάλουμε από πάνω μας και, όταν γίνεται αυτό, θεωρούμε πως βρισκόμαστε ένα βήμα ακόμα πιο κοντά στο να αντικρίσουμε τις στάχτες του ισχύοντος κοινωνικοπολιτικού συστήματος. Είναι άλλο πράγμα να «παλεύεις» αποκλειστικά από την μπάντα της νομικής οδού και να μένεις εκεί, και άλλο πράγμα να **χρησιμοποιείς και αυτά τα εργαλεία** για την επίτευξη των στόχων σου. Το γεγονός ότι η δυναμική του κινήματος για τα Δικαιώματα των Ζώων κατάφερε να νομοθετηθεί το να μην ξαναπατήσει τσίρκο στον ελληνικό χώρο, **δεν θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι από μόνο του, ως γεγονός, αρνητική εξέλιξη**. Το από 'κει και μετά είναι το ζήτημα για εμάς, κι εκεί είναι που διαχωρίζονται, κατά την γνώμη μας, ο ρεφορμιστής και ο μονοθεματικός από αυτόν που παλεύει για την Ολική Απελευθέρωση.

ΜΟΔΑ, ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΙ (ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ)

«Το πιο ύπουλο λάιφσταιλ είναι αυτό που φοράει το μέικαπ της αμφισβήτησης...»

-σχόλιο στο Athens Indymedia

Η κριτική που καταπιάνεται με το ζήτημα των ακτιβιστών (ή πιο συγκε-

κριμένα στο ζήτημα των «ειδικών» των κοινωνικών αγώνων) θα μπορούσαμε να πούμε πως δεν θα μας έβρισκε διαφωνούντες πάνω στους άξονες που αναπτύσσεται. Το θέμα βέβαια είναι κατά πόσο έχουν οριστεί σωστά αυτοί οι **άξονες**, καθώς εκτιμάμε πως η βάση τους είναι λανθασμένη. Διαβάζοντας τη συγκεκριμένη ενότητα από το μεταφρασμένο κείμενο του Rioters, έρχονται στο μυαλό μας τα χρόνια προβλήματα που υποβόσκουν στο «χώρο». Εδώ και χρόνια λοιπόν, αναπτύσσεται μια αέναη μάχη μεταξύ θεωρητικών και ακτιβιστών (ή εξεγερσιακών), η οποία και συνεχίζεται αφού εξακολουθεί να πέφτει σε λογικές αντιφάσεις. Όπως αναφέραμε και προηγουμένως (για το ζήτημα της ιδεολογίας) είναι πλήρως προβληματικό να ορίζεις άξονες δογματισμού στον ακτιβισμό αυτόν καθ' αυτόν, γιατί στην ουσία πρόκειται για ιδεολογικοποίηση των προσωπικών μας αδυναμιών. Εδώ θα δανειστούμε μία φράση του Feral Faun [5] που ταιριάζει απόλυτα με τις συγκεκριμένες προβληματικές: **«Οι θεωρητικοί που δεν ζουν μια εξεγερτική ζωή δεν λένε τίποτα που να αξίζει να λεχθεί και οι ακτιβιστές που αρνούνται να σκεφτούν κριτικά δεν πράττουν τίποτα που να αξίζει να γίνει»**. Στην ουσία για εμάς, αν δεν υπάρχει διευρυμένα στο κίνημα (και όχι μονάχα στο κίνημα για την Απελευθέρωση των Ζώων) μια διαλεκτική σχέση θεωρίας και δράσης, τότε είμαστε χαμένοι από χέρι. Δεν μας καλύπτει ούτε η αυτοαναφορικότητα ούτε η «ιεροποίηση» των μέσων ή των λόγων. **Είμαστε ενάντιοι σε κάθε είδους φετιχοποίηση** (ακτιβιστικής δράσης αλλά και θεωρητικολογίας) **απ' όπου και να προέρχεται**.

Αναφέρεται ορθώς στο κείμενο πως **«ένας εργάτης που προσπαθεί να στηρίξει την οικογένειά του, έχει συνήθως ελάχιστο ενδιαφέρον για μια χορτοφαγική δίαιτα»**. Σύμφωνοι. Ακόμη, ένας εργάτης που προσπαθεί να στηρίξει την οικογένειά του μπορεί να ενδιαφέρεται ελάχιστα για τις δράσεις ενάντια στο φράγμα του Αχελώου, αλλά αυτό δεν μας λέει κάτι από μόνο του. Επίσης μπορεί να μην ενδιαφέρεται για τις δράσεις στην Πάρνηθα, τις δράσεις ενάντια στην αποψίλωση του Αμαζονίου, την αλληλεγγύη στους συντρόφους στη Χιλή, τις διαδηλώσεις της προηγούμενης περιόδου σε Τυνησία και Αίγυπτο ή για τη μάχη των κατοίκων της Κερατέας για το νέο ΧΥΤΑ. Αυτό δεν σημαίνει πως αυτές οι δράσεις δεν πρέπει να γίνουν, να αναπτυχθούν και να αποκτήσουν κοινωνική αποδοχή. Μπορεί επίσης να μην τον ενδιέφερε η μεγάλη απεργία στις 19 και 20 του Οκτώβρη αλλά ούτε και αυτές που θα ακολουθήσουν, και να έχουν αλλοτριωθεί οποιαδήποτε ταξικά ανταντακλαστικά του απέναντι στο υπάρχον κοινωνικοπολιτικό σύστημα, φαι-

νόμενο επίσης συνηθισμένο. Καλό θα ήταν να μην κρυβόμαστε πίσω από τον ιδεολογικό αχταρμά μας.

Μαθαίνουμε λοιπόν πως με βάση τους συγκεκριμένους προβληματικούς άξονες, ανήκουμε στο χώρο της μόδας (ή της αντί-μόδας για να το πούμε και πιο σωστά), γιατί στην τελική **«Ποιος θέλει να του πουν τι να κάνει, τι να σκέφτεται και τι να φοράει»**; Μαθαίνουμε επίσης πως μέσα στα χαρακτηριστικά της μόδας είναι ο τρόπος ομιλίας και γραφής. Συγκεκριμένο τρόπο ομιλίας και γραφής έχει όμως τεράστιο κομμάτι του ευρύτερου κινήματος. Δεν αναφερόμαστε σε κάποια ομοιογένεια έκφρασης του χώρου αλλά στους κοινούς κώδικες επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται μέσα σε αυτόν. Όλοι και όλες μας δρούμε και συμμετέχουμε με κάποιον συγκεκριμένο τρόπο μέσα από συλλογικές αντί-ιεραρχικές διαδικασίες (όπως είναι και η ομιλία και η γραφή προφανώς). Αντίθετα, πολλοί εργάτες και εργάτριες όπου αναφερόμαστε πολύ συχνά **σκέφτονται, φοράνε, τρώνε και δρουν** με βάση τα πρότυπα που τους έχει προωθήσει η κυριαρχία. Παρατηρούμε επίσης πως στον ευρύτερο χώρο στο σήμερα υπάρχει συστηματική ανοχή σε «συντρόφους» που βρωμάνε από χιλιόμετρα **σεξισμό και ομοφοβία** και παράλληλα μιλάνε για την **«αποδόμηση της πατριαρχίας»**... Αναρωτιόμαστε αν τέτοιες πρακτικές και αντιλήψεις έχουν θέση μέσα στο κίνημα. Ο ταξικός αναρχοσυνδικαλιστής οικοδόμος που βαράει τη γυναίκα του στο σπίτι μας κάνει; Τα «αρχηγιλίκια» μέσα σε αντί-ιεραρχικές συλλογικότητες; **Ο προκαθορισμός και η επιβολή συγκεκριμένων προτεραιοτήτων και θεματικών**; Οι άτυποι αρχηγοί και αρχηγίνες, οι αυλικοί, τα «αναρχόσημα» και τα κόμπλεξ συμμετοχής σε διαδικασίες συνδιαμόρφωσης μας προβληματίζουν; **[6]** Χρειάζεται βέβαια να φύγουμε μακριά από τις ιδεολογικές μας αγκυλώσεις περί «αιρετικών βίγκαν» για να τα ανακαλύψουμε όλα αυτά, και να αντιμετωπίσουμε το θέμα στην ολότητα του, κάνοντας επιτέλους και την αυτοκριτική μας. Το ζήτημα για εμάς είναι πως **όταν προκύπτουν διάφορα ζητήματα κριτικής, καλό θα ήταν να ανοίγουν ολόπλευρα και συνολικά για τον «χώρο»** και όχι μονομερώς απέναντι σε τάσεις της επιλογής μας. Η ανάγκη ενός κόσμου να επικοινωνήσει τις αξίες και τα ιδανικά του δεν θα μπορούσε να εντάσσεται σε ταμπελοποιήσεις αιρέσεων εκτός κι αν αποδεχόμαστε τα αρχηγιλίκια και τους δογματισμούς του σωστού και του λάθους. Να θυμίσουμε ένα απόφθεγμα που λέμε κατά καιρούς πως **«το δίκιο δεν το έχουν πάντα οι πολλοί»**, χωρίς καμία διάθεση να προδικάσουμε τίποτα, ξεκαθαρίζοντας όμως τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε

καθώς εκτιμούμε πως εκφράζει πολλούς και πολλές από τις διάφορες άλλες τάσεις που αναπτύσσονται στο χώρο. Το ζήτημα για μας δεν είναι να σπάσει μονάχα το παραγωγικό/καταναλωτικό μοντέλο του καπιταλισμού. Το ζήτημα για μας είναι να σπάσει κάθε επιβολή των εξουσιαστών στους εξουσιαζόμενους, του άντρα στη γυναίκα, της λευκής στη μαύρη, του ανθρώπου στο άλλο ζώο.

Ένα άλλο θέμα που θίγεται είναι το ζήτημα της «ευχαρίστησης», (στο κείμενο που μετέφρασε το Contra Info) καθώς και των εκάστοτε «ειδικών» της ζωής μας, που μας προσδιορίζουν τι είναι «σωστό» και «χρήσιμο» σε απίστευτα πολλές εκφάνσεις της. Οι άνθρωποι όμως που ασχολούνται με το κίνημα της Απελευθέρωσης των Ζώων δεν δέχονται καμία κάστα τηλέ-κονδυλοφόρων «ειδικών» των ζώων μας απ' όπου κι αν προέρχονται. Ο συσχετισμός μας με αυτούς θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι τουλάχιστον προβοκατόρικος. Όσο για το «μη ευχαριστήσιμη βίγκαν διατροφή», μάλλον κάποιοι λανθασμένα πιστεύουν ότι το να είναι κάποιος βίγκαν σήμερα σημαίνει πως θα τη βγάζει όλη μέρα με ψωμί κι ελιές. Από την άλλη, μας έρχονται στο νου διάφορες **ευχαριστήσεις** κι **«ευχαριστήσεις»** που χρήζουν προβληματισμού αλλά και απάντησης. Όπως για παράδειγμα **η ευχαρίστηση της φυσικής ελεύθερης ερωτικής συνεύρεσης** η οποία αυτοκαταστέλεται, όχι κάτω από μία συνειδητή συμφωνία αποκλειστικότητας, αλλά στο πλαίσιο της παραδοσιακής, κοινωνικά επιβεβλημένης μονογαμίας, βασισμένης στην κτητικότητα και την ανασφάλεια. Αντίστροφα, «ευχαρίστηση» θα μπορούσε να είναι **ο βιασμός ενός 8χρονου αγοριού ή κοριτσιού** για ένα βιαστή. Θα μπορούσε να είναι **η δολοφονία ενός μετανάστη** για ένα φασίστα. «Ευχαρίστηση» ακόμα μπορεί να είχε αποτελέσει **το βιτριόλι στην Κούνεβα** για τα παρακρατικά καθίκια των αφεντικών της. Αυτά να υποθέσουμε πως θα τα αποδεχτείτε προς χάριν της «ελευθεριακής» σας αντίληψης περί ευχαρίστησης; Ίσως να μην έχουμε αντιληφθεί τι χαρακτηριστικά θα χρειαστεί να αποδομήσουμε στη νέα κοινωνία που καλούμαστε να στήσουμε πάνω στις στάχτες της παλιάς, αλλά **σίγουρα θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε** πραγματικά πολλές υποτιθέμενες «απολαύσεις» και «ανέσεις» που μας «παρέχονται» ή μας «απαγορεύονται» εν μέσω καπιταλισμού.

Ακόμη, σχετικά με τα κλεισμένα εργοστάσια γούνας και πειραμάτων που ανοίγουν «αλλού», το ίδιο θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε και για

οποιαδήποτε άλλη βιομηχανία, την οποία αντιπαλεύει το ευρύτερο ανταγωνιστικό κίνημα που παρόλα αυτά συνεχίζει να αναπτύσσει σχετικές δράσεις και πολύ καλά κάνει μάλιστα. Όπως πολύ σωστά τονίζει το κείμενο από Rioters **«ο καπιταλισμός είναι πια αρκετά ευέλικτος ώστε να δέχεται την μια ή την άλλη μεταρρύθμιση όσο η συνολική λειτουργία του παραμένει ανεμπόδιση»**, δεδομένο που υφίσταται προφανώς όχι μονάχα στον γουνοποιητικό τομέα ή στις βιομηχανίες των ερευνητικών πειραμάτων πάνω στα ζώα, αλλά παντού. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο δεν βολευόμαστε με τίποτα λιγότερο από τα πάντα, που για μας είναι η Ολική Απελευθέρωση Ζώων και Φύσης.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ...

«Τα ζώα του κόσμου υπάρχουν για τους δικούς τους λόγους. Δεν φτιάχτηκαν για τους ανθρώπους, όπως οι μαύροι άνθρωποι δεν φτιάχτηκαν για τους λευκούς ή οι γυναίκες για τους άνδρες.»

-Alice Walker, συγγραφέας

Προχωρώντας λοιπόν στο ζήτημα της διαμεσολάβησης μέσα από το κείμενο «Να είσαι βίγκαν, μία μόδα σε καιρούς κρίσης» βλέπουμε πως μας προσδίδονται χαρακτηριστικά **«οπτικής γωνίας κυρίαρχου»**, καθώς έχουμε δημιουργήσει μία **«αυτοανακηρυγμένη πρωτοπορία μέσα στο ζωικό κόσμο που ενεργεί στο όνομα της ισότητας»**. Μαθαίνουμε επίσης πως **«για να υπάρχει ανισότητα ανάμεσα στα όντα, πρέπει να υπάρχει επίσης ισότητα: ο κύριος, για να γίνεται κατανοητός από τον σκλάβο, πρέπει πολλές φορές να έρχεται στο επίπεδό του, να του μιλάει την ίδια γλώσσα...»**. Αναρωτιόμαστε βέβαια αν πρέπει να είναι κάποιος σήμερα μετανάστης για να παλέψει για τους παρανομοποιημένους μετανάστες εργάτες. Αν πρέπει να είναι φυλακισμένος κοινωνικός αγωνιστής για να προβεί σε δράσεις αλληλεγγύης ή αλλιώς κινδυνεύει να κατηγορηθεί με το αμάρτημα της **«δράσης εξ' ονόματος τους»**. Ή αν από την άλλη οι αναλύσεις που κάνουμε εμείς σήμερα για το μεταναστευτικό, συμπλέουν με τις αντίστοιχες βιωματικές αναλύσεις που κάνουν οι περισσότεροι μετανάστες ερχόμενοι στον ελλαδικό χώρο. Ή αν ακόμα στις δράσεις μας για το ζήτημα του Αχελώου ή του ζητήματος της κατασκευής ΧΥΤΑ στην Κερατέα **ρωτήσαμε τη φύση** και το περιβάλλον ή

μήπως «**αυτοανακηρυχθήκαμε πρωτοπορία του κινήματος μέσα στον περιβαλλοντικό κόσμο**». Σύμφωνα με την ερμηνεία του κειμένου, μάλλον εξετάζουμε όλα αυτά τα ζητήματα μέσα από «οπτική γωνία κυρίαρχου», αντιλαμβανόμενοι τους εαυτούς μας ως αφέντες και τις άλλες φυσικές ή κοινωνικές ομάδες οποιουδήποτε είδους ως σκλάβους...

Προφανώς και η απάντηση έχει ήδη δοθεί...

Η ανάγκη όμως για λευτεριά και αυτοδιάθεση μπορεί να αποδοθεί με πολύ όμορφο τρόπο και από ένα γράμμα ενός φυλακισμένου αγωνιστή αλλά και από μια κραυγή ενός μινκ, τα κλωτσίδα των γουρουινιών προς τους σφαγείς τους καθώς και από άλλα αντίστοιχα παραδείγματα. Απ' όσο γνωρίζουμε βέβαια, η διαδικασία απελευθέρωσης ενός ζώου δεν γίνεται παρά την θέληση του. Θεωρούμε πως το ίδιο το γεγονός ότι τα ζώα που απελευθερώνονται αποχωρούν από τα κλουβιά τους και οδεύουν προς την ελευθερία, αποτελεί και με το παραπάνω αποδοχή των δράσεων απελευθέρωσης τους από τα κλουβιά της ανθρώπινης επιβολής. Εκτιμάμε παράλληλα πως οι απελευθερώσεις της τελευταίας περιόδου των φυλακισμένων στην εξεγερμένη Αίγυπτο δεν διέφεραν και πολύ...

Η εξελικτική διαλεκτικά συνδεδεμένη σχέση ζώων-φύσης δεν είναι κάτι καινούριο για μας και προφανώς μας είναι αποδεκτή. Δεν έχουμε όμως μάθει να βάζουμε σε «κουτάκια» τις δράσεις, τις θεωρήσεις και τα προτάγματα μας. Όπως αναφερθήκαμε και παραπάνω, **δεν μας ενδιαφέρει να χωρίζουμε αγώνες αλλά να τους ενώνουμε**. Δεν μας

ενδιαφέρει να προχωρήσουμε σε ένα copy paste ιδεολογικών δογμάτων, και με βάση αυτά να ετεροκαθορίζουμε τα εγχειρήματα και τις ανάγκες μας, αλλά θέλουμε να προβαίνουμε σε κριτική θεωρητική ανάλυση των λόγων που μας παρέχονται στο σήμερα. Από αυτή τη σκοπιά εξετάζουμε και το λόγο του Singer, που αναφέρθηκε στο κείμενο από Rioters. Θα μπορούσαμε ίσως να πούμε πως ο Singer είναι ο πατέρας της σύγχρονης θεωρίας της απελευθέρωσης των ζώων, αλλά σίγουρα δεν είναι ο μόνος θεωρητικός. Για την ακρίβεια, θεωρείται αρκετά παρωχημένος και είναι σπάνιο φαινόμενο να συναντάμε κάποιον που να καταπιάνεται με την απελευθέρωση των

ζώων και να υιοθετεί την **ωφελιμιστική** θεωρία του. Η βάση όμως του μεταφρασμένου κείμενου από Rioters όπου «αν κάποιος ασχολείται με την απελευθέρωση των ζώων, τότε υιοθετεί τον Singer defacto» βοηθάει στο να ληφθούν ως δεδομένο λανθασμένες τοποθετήσεις όπως του ότι **«η ιδεολογία της απελευθέρωσης ζώων δέχεται ότι οι άνθρωποι έχουν το πλεονέκτημα να κάνουν ηθικές επιλογές που στερούνται τα ζώα, οπότε οι άνθρωποι θα πρέπει να επιλέξουν να αποφύγουν ότι προκαλεί πόνο»**. Κάτι τέτοιο θα είχε στο μυαλό του και ο Ζιλ Ντωβέ στη δική του αντίστοιχη κριτική στην απελευθέρωση των ζώων, όταν έλεγε πως **«η χορτοφαγία αρνείται, αλλά αποδεικνύει τη ριζική διαφορά του ανθρώπου»**. Από την άλλη, θα μπορούσαμε με την ίδια ευκολία να πούμε ότι αν κάποιος θεωρείται αναρχικός ή απλά αυτοπροσδιορίζεται ως τέτοιος, τότε ασπάζεται πλήρως τον Μπακούνιν, ως θεωρητικό πατέρα της αναρχίας ή ένας κομμουνιστής τον Μαρξ, ως θεωρητικό πατέρα του κομμουνισμού; Γίνεται αντιληπτό σε τι αντιφάσεις θα πέφταμε (αντιφάσεις που «έπεσαν» και τα κείμενα) αν προσπαθούσαμε να προσδιορίσουμε την ιδεολογικοπολιτική ταυτότητα του συγκεκριμένου ανθρώπου με τον συγκεκριμένο τρόπο.

ΤΑ ΒΟΛΙΚΑ ΔΕΣΜΑ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΙΜΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ (ΣΠΙΣΙΣΜΟΣ=ΣΕΞΙΣΜΟΣ=ΦΑΣΙΣΜΟΣ(:))

Συναντάμε λοιπόν, στο κείμενο από **Contra Info** ένα από τα πιο κοινότυπα ιδεολογήματα. Δομείται έτσι ώστε να βολεύει και να εξυπηρετεί την αλλοτριωμένη ερμηνεία του κυρίαρχου κοινωνικού πλαισίου, το οποίο η καθεμιά μας θα αντιπαλεύει μέσα από τη δική της «θεματική» διόπτρα, χωρίς τη δυνατότητα να συνθέσει και να συνδιαμορφώσει πιο διευρυμένα δράσεις, οπτικές, ερμηνεύσεις αλλά και προτάγματα. **Το ιδεολόγημα των ανισότιμων μεγεθών του σεξισμού, του ρατσισμού και του σπισισμού**. Θα μπορούσαμε να πούμε, πως στο παρελθόν είχαν εμφανιστεί ανάλογα ιδεολογήματα περί «ανισότιμων μεγεθών», στο επίπεδο του έμφυλου και της ομοφοβίας καθώς «τι δουλειά είχε ο πούστης με τους εργάτες, ή η γυναίκα με το μεταναστευτικό;». Όσο περνάει ο καιρός βέβαια, αυτού του είδους οι απόψεις έχουν σπάσει σε αρκετά μεγάλο βαθμό, χωρίς να σημαίνει σαφώς, πως δεν καλύπτονται κατά καιρούς κάτω από έναν «ριζοσπαστικό» μανδύα. Δεν είναι λίγες οι φορές που κάποια, προβάλλοντας την ιδιότητα της queer προς τα έξω θα αντιμετωπιστεί ως μία «νέο-χίπις, γραφική και μονοθεματι-

κή» που ακολουθεί «μόδες» προσπαθώντας να τις «ενσωματώσει» στην «παραδοσιακή» κουλτούρα της αναρχίας κ.ο.κ. Ίσως αυτά να θυμίζουν πολλά και σε διάφορο κόσμο που υιοθετεί αντισπισιστικά χαρακτηριστικά. Δανειζόμενοι μία φράση του Lawrence Jarach, θα πούμε πως στην ουσία **«κάθε αναρχικός που δε χωράει στη γραμμή που θέτουν οι πρωταθλητές και φρουροί του Αριστερού Αναρχισμού έχει τα ίδια προβλήματα»**. [7] Αλλά πέρα από τα απωθημένα του «χώρου» ας εξετάσουμε και μια άλλη πλευρά.

Ο **Nick Fiddes** στο δοκίμιο του **«Οι κοινωνικές διαστάσεις της Κρεοφαγίας»** εξηγεί με απλό και επεξηγηματικό τρόπο, πως η κατανάλωση κρέατος αποκτά κοσμολογικά χαρακτηριστικά στις διάφορες ανθρώπινες κοινωνίες, όπου τα πρότυπα της εκάστοτε ζήτησης θα αλλάζουν, με βάση τις αλλαγές στο υποκείμενο ηθικό υπόστρωμα των εκάστοτε κοινωνιών. Παρακάτω παραθέτουμε μια παράγραφο του, εκτιμώντας πως βοηθάει στην κατανόηση της αντίληψής μας: (τα **bold** δικά μας):

«Σε πολιτισμικό επίπεδο, μας αρέσει να τρώμε ζώα για να επιβεβαιώσουμε μεταφορικά την εξουσία μας επάνω τους, και κατ' επέκταση στον κόσμο. Μόνο αν το αντιληφθούμε αυτό μπορούμε να καταλάβουμε και το υπόλοιπο του συστήματος του κρέατος. Εξηγεί γιατί το κρέας (όπως επίσης και οι σχετικές δραστηριότητες σαν το κυνήγι) έχει εκτιμηθεί πολύ περισσότερο από τις πλούσιες και ισχυρές ελίτ της κοινωνίας, για τις οποίες λειτούργησε ως μέσο επίδειξης εξουσίας. Εξηγεί, επίσης, γιατί σ' εκείνους που απολαμβάνουν λιγότερο έλεγχο επάνω στις ζωές τους, όπως τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα, και οι γυναίκες ως κοινωνική ομάδα, τους έχουν αρνηθεί την πρόσβαση στις ίδιες ποσότητες κρέατος με τους πιο ισχυρούς τους ομολόγους. Εξηγεί ακόμα γιατί εκείνοι που έχουν επιλέξει να αποφύγουν τη γήινη δύναμη για χάρη του πνευματικού ελέγχου, όπως για παράδειγμα οι μοναχοί και οι ασκητές, έχουν πολύ συχνά επιλέξει να απέχουν από το κρέας ως ένα κεντρικό σύμβολο της εθελοντικής τους απλότητας. Μα πάνω απ' όλα, εξηγεί τα πρότυπα της προσφοράς και της ζήτησης του κρέατος. Εξηγεί γιατί, κα-

θώς το ήθος του τεχνολογικού ελέγχου επιβαλλόταν, η κατανάλωση του κρέατος αυξήθηκε παράλληλα· και εξηγεί γιατί, τώρα, εκείνο το πρότυπο αλλάζει.» [8]

Όπως γίνεται κατανοητό, ο σπισισμός δεν τοποθετείται στην ίδια βαθμίδα με τον ρατσισμό ή τον σεξισμό λόγω της συμπόνοιας μας για τα «κακόμοιρα τα ζώακια», (όπως και δεν δηλώνουμε αντιρατσιστές λόγω της «συμπόνοιας μας προς τους άμοιρους μετανάστες») αλλά λόγω του διευρυμένου εξουσιαστικού πλέγματος της ανθρώπινης επιβολής και της κυριαρχίας απέναντι στο φυσικό και ζωικό κόσμο. Εκτιμάμε, πως μέσα από τη διαδικασία της κρεοφαγίας (ή για να είμαστε αληθείς της πτωματοφαγίας, καθώς δεν έχουμε δει κανέναν να κατεβάζει στην καθισιά του καμιά ζωντανή κότα, όπως κάνει «η αδελφή μας η αλεπού») καταστέλλεται η δυνατότητα των άλλων ζώων να διαθέσουν τον εαυτό τους όπως εκείνα εκτιμούν, και όχι όπως εκτιμάει η επιβολή του ουρανίσκου μας.

Από την άλλη, απορούμε γιατί σε πολλές περιοχές της ελλαδικής υπαίθρου (ιδιαίτερα στις κλειστές κοινωνίες) το πρότυπο του «άντρα» που προβάλλεται είναι αυτό που επιτάσσει την κυριαρχία του πάνω στη γυναίκα και στα ζώα. Γιατί για παράδειγμα, η λέξη «κρέας», χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει κάθε κινούμενο ζωντανό οργανισμό που η χρήση του αποσκοπεί στην ευχαρίστηση του συγκεκριμένου «άντρα» (είτε στο επίπεδο της γεύσης, είτε στο επίπεδο της σεξουαλικής επιβολής). Δεν είναι τυχαία η σύγκλιση της γυναίκας και ενός γουρουνιού/αμνοεριφίου κάτω από την ομπρέλα της ίδιας λέξης. Επίσης, να θυμηθούμε γιατί στην επαρχία (αλλά ακόμα και στις μεγαλουπόλεις) αν ένας νεαρός δηλώσει χορτοφάγος, θα θεωρηθεί υποτιμητικά ως «αδελφή» και «φλούφλης» καθώς οι «άντρες» πρέπει να «το ξεσκίζουν το μοσχαράκι». Ή ακόμα, μπορούμε να θυμηθούμε πως προέκυψε στην Κρήτη ο υποτιμητικός όρος «πέτσακας», εννοώντας συνήθως τα εμετικού περιεχομένου άτομα που επιδιώκουν να κάνουν επίδειξη του «ανδρισμού» τους σε κάθε ευκαιρία. Την «πολιτιστική ενδυμασία» τους τη γνωρίζουμε; Το γδάρισμα της πέτσας της γίδας ώστε να καταλήξει κρητικό jacket στον εκάστοτε «πέτσακα», αναδεικνύει και την αρρωστημένη αντίληψη τους που απ' ό,τι φαίνεται απολαμβάνουν.

Φεύγοντας από τα όρια της επαρχίας και επιστρέφοντας στα μητροπο-

λιτικά κέντρα, ερχόμαστε αντιμέτωποι με στρατηγικές διαχείρισης πληθυσμών (καθώς κι ελέγχου κι επιτήρησης) που παίζουν στην ουσία τον ρόλο της διευρυμένης συνέχειας της «παλιάς ευγονικής». Η γενοκτονία των τσιγγάνων της Ινδιανάπολις, των ομοφυλόφιλων, των νοπτικά διαφορετικών ατόμων των γειτονιών της Αμερικής, οι σύγχρονες μαζικές στείρωσεις των γατόσκυλων στις μητροπόλεις και όχι μόνο (καθώς αντιμετωπίζουμε για άλλη μια φορά το «πρόβλημα των αδέσποτων» στα θύματα του και όχι στους θύτες αυτής της κατάστασης), η εφαρμογή της «νέας ευγονικής» σε ομάδες ΑΜΕΙ [9], εξαρτημένους και σε λατίνους μετανάστες στις ΗΠΑ όπως και κάθε «παραδοσιακή επίδειξη ανδρισμού» σαν και αυτή που αναφέραμε προηγουμένως, εκτιμάμε πως έχουν την ίδια βάση. Κάποιοι όμως, ακόμα βλέπουν «ανισότιμα μεγέθη».

Και όχι μονάχα αυτό, αλλά μαθαίνουμε πως μερικοί από αυτούς, όπως οι συγγραφείς του: **«Να είσαι βίγκαν, μια μόδα σε καιρούς κρίσης»**, επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τους ζωικούς και φυσικούς «πόρους» με «μέτρο» για να μην «πριονίσουν το κλαδί πάνω στο οποίο κάθονται». Στην ουσία, αυτό το οποίο λέγεται, είναι πως δεν έχουν προχωρήσει ακόμα στον κατακερματισμό της φύσης, αποκλειστικά και μόνο για λόγους χρηστικής ηθικής (τελικά ο Καρτέσιος έχει άξιους συνεχιστές). Βέβαια, **αν είχαν δημιουργηθεί οι συνθήκες αποφυγής** του «πριονισμού του κλαδιού που βρίσκονται», προβληματιζόμαστε για το τι «ελευθεριακή» στάση θα είχαν κρατήσει οι συνεχιστές του Καρτέσιου. Ως που θα έφτανε ο εθελοντικός μετασχηματισμός που μας προτείνουν;

Για παράδειγμα, ο **Υπέρ-ανθρωπισμός**, βάζει τα δικά του χαρακτηριστικά για τον μετασχηματισμό που επιδιώκουν οι θεωρητικοί του, και μάλιστα όχι και σε πολύ μακρινή βάση από την οπτική των αρθρογράφων του κειμένου. Ο «πριονισμός» του κλαδιού που βρισκόμαστε για κάποιους Υπέρ-ανθρωπιστές, μπορεί να μην σημαίνει και πολλά, αφού ανά πάσα στιγμή θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ένα καινούριο (βιοτεχνολογικά τροποποιημένο με καλύτερα χαρακτηριστικά κιάλας) σε μια κοντινή εποχή «μετασχηματισμού» που ονειρεύονται. Βλέπετε, δεν είναι ανάγκη να βρισκόμαστε **υπό το καθεστώς της επιβολής της «βιολογικής» μας φύσης** (και της δικής μας, αλλά και του υπόλοιπου φυσικού κόσμου) και να αφήνουμε σε παράγοντες τύχης την εξελικτική μας δυναμική, με αποτέλεσμα να μην μπορέσουμε να

οδηγηθούμε σε συνθήκες «μεγίστης απόλαυσης». Μπορούμε άμα θέλουμε να αποψιλώσουμε σε μια βραδιά τον Αμαζόνιο για να καλύψουμε τις ανάγκες «δημιουργικότητας» μας. Κανένα πρόβλημα άμα είμαστε Υπέρ-ανθρωπιστές, καθώς θα μπορέσουμε να στήσουμε δάση από την αρχή, πιο τελειοποιημένα μάλιστα. Δεν είναι ανάγκη να καταπιεζόμαστε από τα δεσμά της φύσης και να μην μπορούμε να γευτούμε με «ευχαρίστηση» το ένα ή το άλλο κρέας ενός είδους προς εξαφάνιση. Ας απελευθερωθούμε από αυτά τα δεσμά λοιπόν και ας δημιουργήσουμε μια νέα φύση, όπου θα μπορούμε να ξεπεράσουμε όλα αυτά τα εμπόδια που ηθικά ή πρακτικά μας παρουσιάζονται τώρα, και ας προχωρήσουμε σε μια μετά-ανθρώπινη κοινωνία όπου αυτού του είδους οι «φυσικές συνθήκες επιβολής» θα πάψουν να υπάρχουν.

Μάλιστα οι θεωρητικοί του Υπέρ-Ανθρωπισμού κατά καιρούς αυτοπροσδιορίζονται και ως αντισπισιστές, διότι σκοπεύουν να «ενισχύσουν» τα

ήδη υπάρχοντα είδη, σε νέα πιο «προικισμένα με ανώτερες νοητικές δυνατότητες», ώστε με βάση την ανάπτυξη της νόησης τους να χαίρουν και περισσότερων «δικαιωμάτων». Η ίδια ακριβώς οπτική μπορεί να διευρυνθεί και στις δικές μας δυνατότητες (οι οποίες όπως είπαμε καταπιέζονται από την φύση), και σε ειδικές κοινωνικές ομάδες, οι οποίες λόγω της «ανικανότητάς τους» στο σήμερα (βλέπε ΑΜΕΙ) δεν χαίρουν των ίδιων «δικαιωμάτων» με τους υπόλοιπους από εμάς. Βλέπουμε λοιπόν πως η χρηστική ηθική του «πριονισμένου κλαδιού» που μας παρουσιάζεται από τους συγ-

γραφείς του κειμένου, δεν απέχει πολύ από τη χρηστική ηθική της απόλαυσης-ταλαιπωρίας (ή της νόησης, έτσι όπως αυτοί την αντιλαμβάνονται) των Υπερ-ανθρωπιστών. Αυτό το οποίο αλλάζει, είναι ο μανδύας, ή καλύτερα οι προοπτικές που δίνει η κάθε θεώρηση. Οι Υπέρ-Ανθρωπιστές θέλουν να υποκαταστήσουν το φυσικό με το σχεδιαζόμενο, αντικαθιστώντας την τύχη με το σχεδιασμό. Όπως έχουν τονίσει και οι ίδιοι: «Το κλειδί στον Υπέρ-Ανθρωπισμό είναι η πίστη στον λόγο, όχι στη φύση». Η προοπτική αυτή διαφέρει σε βαθμό και όχι σε είδος από όποια γνωστή ανθρωποκεντρική και σπισιστική στάση μέχρι σήμερα. [10] Από την άλλη, οι συλλογιστικές των

συγγραφέων του κειμένου «**Να είσαι βίγκαν, μία μόδα σε καιρούς κρίσης**» οδηγούνται σε επικίνδυνα μονοπάτια **βίο-κυριαρχίας** μέσα από την αφελή απλοϊκότητα των λογικών αντιφάσεων που πέφτουν. Δυστυχώς, όσο η ανάλυση που κάνουμε για το φυσικό και ζωικό κόσμο θα παραμένει σε αλλοτριωμένες ερμηνεύσεις χρηστικής ηθικής, άλλο τόσο θα κινδυνεύουμε να συμπλεύσουμε με κυρίαρχα δόγματα της εξουσίας, που υποτίθεται προσπαθούμε να καταστρέψουμε.

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Φτάνοντας λοιπόν στο ζήτημα των Απελευθερωτικών κινήματων, συναντάμε μια σειρά από οπτικές και αναλύσεις όπου η ιστορία και η φαντασία μπερδεύονται με τον πιο περίτεχνο τρόπο. Με ένα εξωτερικό ξεφύλλισμα, τουλάχιστον στο εισαγωγικό κομμάτι, θα μπορούσαμε να πούμε, πως η βασική οπτική για το ζήτημα των «ειδικών ακτιβιστών του θεάματος» καθώς και στη μη σύνδεση τους με το μετασχηματισμό (ή καλύτερα όπως αναφέρεται στην καταστροφή) του ισχύοντος κοινωνικού πλαισίου, μας βρίσκει υπέρ του δέοντος σύμφωνους. Θα μπορούσε ακόμη, να είναι μια κριτική στο σήμερα για το ευρύτερο κίνημα όπου πολλά κομμάτια του πάσχουν (σε πολύ έντονο επίπεδο μάλιστα) από αυτοαναφορικότητα και **ωμή φετιχοποίηση και των μέσων, αλλά και των λόγων**. Η γνώμη μας είναι, πως ούτε ο σκοπός αγιάζει τα μέσα αλλά ούτε και τα μέσα τον σκοπό. Δεν υφίσταται καν ως δίπολο. Όπως οι **ριζοσπαστικές τακτικές** δεν συνεπάγονται αναγκαστικά ριζοσπαστικούς στόχους, έτσι και οι **ριζοσπαστικοί στόχοι** δεν συνεπάγονται πάντα ριζοσπαστικές τακτικές. Ιστορικά παραδείγματα υπάρχουν και για τις δύο εκφάνσεις. Το ζήτημα δεν είναι «ποιος έχει την μαγική συνταγή», για να μας την πει και να την ακολουθήσουμε, αλλά ούτε βέβαια να χωριστούν οι δράσεις σε «κατηγορίες» και να καταλήξουμε σε παιχνίδια τύπου «μάντεψε ποιος είναι ο πιο μονοθεματικός». Για μας το ζήτημα με τα εργαλεία που επιλέγουμε για να επιτεθούμε στο σημερινό εξουσιαστικό πλέγμα, είναι το κατά πόσο αυτό αποδομείται χωρίς την παράλληλη φετιχοποίηση των ίδιων των εργαλείων, ως ο **μόνος δρόμος**. Το δρόμο τον καθορίζουμε αποκλειστικά και μόνο εμείς, τον καθορίζουν τα μέσα που χρησιμοποιούμε αλλά και οι στοχεύσεις μας. Δεν υπάρχουν πολιτικές αυθεντίες, όσο και να έχουν παλέψει με νύχια και με δόντια διάφοροι πολιτικοί πραιότεροι να τις επιβάλλουν.

Έτσι λοιπόν, κάτω από αυτή την σκοπιά, η κριτική για τα **Απελευθερωτικά Κινήματα** χωρίζεται σε **3 κυρίως πεδία**:

α) Η φετιχοποίηση (βίας και μη βίας)

β) Οι τακτικές τύπου «κομάντο» των ακτιβιστών

γ) Οι χριστιανικές αυτοθυσίες που οδηγούνται οι ακτιβιστές λόγω της συμπόνιας που έχουν για τα μη ανθρώπινα ζώα.

Μας προβληματίζει το γεγονός όμως ότι δεν αναφέρονται οι συνθήκες κάτω από τις οποίες αναπτύχθηκαν αυτά τα υποτιθέμενα χαρακτηριστικά στις συγκεκριμένες ομάδες, παρά νοούνται ως δεδομένα. Για παράδειγμα, δεν μπορούμε να δεχθούμε ότι υπάρχουν «αντιπρόσωποι» μέσα από μια ανάληψη ευθύνης για λογαριασμό του ALF. Επίσης οποιαδήποτε δράση παραμένει «ορφανή» με τη λογική πως «εννοούνται τα αίτια» πίσω από αυτήν και πως ο «κόσμος θα καταλάβει», δεν ωφελεί παρά μόνο τα ίδια τα ελευθερωμένα ζώα που άλλωστε δεν είναι ο μόνος στόχος μας. **Για εμάς, το σαμποτάζ και οι καταστροφές βιομηχανιών με ζώα, στοχεύουν ενάντια στην εμπορευματοποίηση και την επιβολή των ζώων και των ζωών τους. Ωστόσο, όταν αυτές οι δράσεις γίνονται με αποκλειστικό διακηρυγμένο στόχο την απελευθέρωση συγκεκριμένων ζώων, τότε παραμένουν περιορισμένες σε μια προοπτική απλά φιλοζωική.** Από κει και πέρα, προφανώς για να ανοιχτεί κοινωνικά το ζήτημα του κινήματος της Απελευθέρωσης των Ζώων είναι αναγκαίο να «βγει» ο λόγος σου προς τα έξω.

Εκτιμάμε πως, αν το ALF «έμπαινε» σε ένα ιδιότυπο επαναλαμβανόμενο παιχνίδι **ποσοτικοποίησης** (όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα) αλλά και σωτηρίας όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού ζώων, τότε δεν θα είχε το αντίκρουσμα που έχει σήμερα, πόσο μάλλον να έχει θεωρηθεί ως ο υπ' αριθμόν 1 εσωτερικός εχθρός των ΗΠΑ (ή μήπως είναι μια συνωμοσία των αντισπισιστών με την κυβέρνηση των ΗΠΑ για την αυτοπροβολή τους;). Το θέμα βέβαια δεν είναι ότι απλά παραβιάζονται κάποιοι μονομερείς και συγκεκριμένοι νόμοι, αλλά ότι **θίγονται χοντρά συμφέροντα** μέσω των συγκεκριμένων δράσεων, συμφέροντα συνυφασμένα μέχρι το μεδούλι με την ύπαρξη συνθηκών επιβολής και κυριαρχίας (είτε από τον άνθρωπο στα άλλα ζώα, είτε από άνθρωπο σε άνθρωπο). Αλλά ακόμα και το γεγονός της παρανομοποίησης των δράσεων, δεν στέλνει κανένα ακτιβιστή στα βήθρα του «κο-

μάντο» για τα ζώα, τίτλο που ουδέποτε διεκδίκησαν οι ίδιοι οι ακτιβιστές, ανεξάρτητα από τη λάσπη που έχουν δεχθεί κατά καιρούς. Θυμόμαστε τις δηλώσεις του **Rod Coronado** (αναρχικού και υπέρμαχου της απελευθέρωσης των ζώων και της γης) σε εκδήλωση για την Απελευθέρωση της Γης, όπου δίνει οδηγίες για το πως μπορεί να φτιάξει κάποιος έναν απλό εμπρηστικό μηχανισμό (γεγονός που τον οδήγησε στη φυλακή), σπάζοντας τα ιδεολογήματα για τους «υπέρ-ήρωες ακτιβιστές» και αναδεικνύοντας πως ο καθένας από μας μπορεί να τον κατασκευάσει και να τον χρησιμοποιήσει. Στο *Behind the Mask* (ταινία για το **ALF**) αναφέρεται από τον ίδιο πως «**οι πιθανότερες θανάτου σε ένα αυτοκινητιστικό ατύχημα, είναι πολύ μεγαλύτερες από το να συλληφθεί κάποιος κάνοντας σαμποτάζ κυνηγιού ή μια απελευθέρωση ζώων**». Παράλληλα ο **John Curtin** μας αναφέρει στην ίδια ταινία: «**Δεν υπάρχει καμιά οργάνωση, δεν υπάρχει κανείς που να μπορείτε να του γράψετε "παρακαλώ ελάτε και βοηθήστε με", ξέρεις, εκεί μια γίδα είναι κλειδωμένη στην αυλή κάποιου. Όχι. Πρέπει να το κάνεις εσύ ο ίδιος**». Πραγματικά, προσπαθούμε να βρούμε μέσα από αυτές τις δηλώσεις τη σύνδεση με τον «υπεράνθρωπο κομάντο και χριστιανικό μάρτυρα για το ζήτημα των ζώων» όπως αναφέρονται και μέσα από το μεταφρασμένο άρθρο του *Rioters*, αλλά δεν τα καταφέρνουμε...

Από την άλλη, βλέπουμε πως μία από τις πιο επιθετικές στάσεις που έχει κρατήσει το **Animal Rights Militia** (γνωστό και ως **ARM**, όπως αναφέρθηκε και στο κείμενο) ήταν την περίοδο της τρίτης και μεγαλύτερης απεργίας πείνας του φυλακισμένου αγωνιστή για τα Δικαιώματα Των Ζώων **Barry Horne**. Ο **Barry** ζητούσε την παύση έκδοσης αδειών για ζωικά πειράματα και τη μη ανανέωση των εν ισχύ αδειών, την άμεση απαγόρευση των πειραμάτων για μη ιατρικούς σκοπούς, την κατάργηση όλων των πειραμάτων μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 2002, την άμεση παύση των πειραμάτων στους κρατικούς φορείς και το κλείσιμο της **Animal Procedures Committee**, ενός συμβουλευτικού σώματος που προωθούσε τη βιομηχανία της ζωοτομίας. Έτσι λοιπόν, την 52η μέρα της απεργίας πείνας, κι ενώ ο **Barry** ήταν ήδη στο νοσοκομείο 6 μέρες, υπήρχε άμεσος κίνδυνος να πέσει σε κώμα. Η κατάσταση προφανώς ήταν πολύ τεταμένη και κάπου εκεί, δημιουργήθηκε ο φόβος ότι, ακριβώς τη στιγμή που μπορεί να κερδίσουν κάτι και το Βρετανικό Κοινοβούλιο να υποχωρήσει, την ίδια στιγμή μπορεί να χάσουν τα πάντα αν ο **Barry** πεθάνει. Εκεί ακριβώς το **ARM** βγάζει μια ανακοίνωση απειλώντας πως, αν πεθάνει ο **Barry Horne**, θα σκοτώσει 10 ανθρώπους που έχουν

άμεση σχέση με τη ζωτομία. Αν σκεφτούμε τις ιδιομορφίες που είχε πάρει ο συγκεκριμένος αγώνας τότε, μόνο για φετιχισμούς βίας δεν θα μπορούσαμε να μιλήσουμε, καθώς στην ουσία αυτό που έκανε το ARM, ήταν να δώσει με το δικό του τρόπο (άσχετα αν συμφωνούμε ή όχι), τη συνέχεια στον αγώνα εκείνης της περιόδου για την κατάργηση της ζωτομίας στη Βρετανία. Βέβαια, αυτό δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό, όταν απλά χρεώνονται τίτλοι «φετιχοποίησης» χωρίς κάποιο υπόβαθρο από πίσω, πέρα από αυτό του προβοκάτορα της επιλεκτικής κριτικής.

Αν το προβληματικό βέβαια είναι πως αυτές οι δράσεις επικεντρώθηκαν σε ένα στόχο, εύλογα μπορούμε να αναλογιστούμε μία σειρά από δράσεις στην καθημερινότητα μας που έχουν θεματικό χαρακτήρα αλλά δεν έχουν στηθεί στο «εκτελεστικό απόσπασμα». Θεωρούμε πως θα ήταν εξίσου προβληματικό, να αποκαλεστούν αυτές οι δράσεις φετιχιστικές και μονοθεματικές, με βάση αυτό το σκεπτικό. Προβληματίζομαστε για το αν μια δράση επίθεσης σε ένα συγκεκριμένο στόχο που θα ανέφερε στη ανάληψη ευθύνης της το ζήτημα για την αυτό-χειραφέτηση των γυναικών ή των μεταναστών ή της εργατικής τάξης,

θα οδηγούσε τον αρθρογράφο του κειμένου σε αντίστοιχου επιπέδου λυσσασμένη δογματική κριτική περί **«πολέμιων μιας και μόνον όψης της κυριαρχίας»**. Μας φαίνεται φοβερά υποκριτικό, η απάντηση που δίνεται στην κριτική για την **«άμεση δράση του ALF»**, να είναι η **«άμεση δράση στην κοινωνία που ζούμε»**. Αυτού του είδους η αντιφατική οπτική, θυμίζει πολύ έντονο απολογητισμό καθώς οδηγούμαστε σε ένα δίπολο «μονοθεματικής άμεσης δράσης» ή «πολυδιάστατης άμεσης δράσης» και μπαίνουμε τελικά στο προαναφερθέν παιχνίδι μονοθεματικότητας. Ακόμη, μαθαίνουμε από το κείμενο πως **«η αθλιότητα της βιομηχανίας γούνας και των εργαστηρίων πειραμάτων είναι παντού. Παντού λοιπόν πρέπει να είναι και η στόχευση μας. Στην καταστροφή των σχέσεων που αναπαράγουν κι επιτρέπουν την ύπαρξη αυτής της κοινωνίας, ξεκινώντας από μια ανυπακοή και μια άρνηση που δεν θα 'ναι ούτε "πολιτική" ούτε "τυφλή"»**. Κι ακόμα και να ξεπερνάγαμε την τραγική αντίφαση της **«στόχευσης μας προς**

παντού», η οποία δεν πρέπει να είναι «**τυφλή**» (αν δεν είναι αυτό αφαιρετισμός, τότε τι είναι;), βλέπουμε πως η βιομηχανία γούνας **δεν είναι παντού αλλά σε μέρη πολύ συγκεκριμένα.**

ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

Κάποιοι άνθρωποι προσπαθούμε καιρό τώρα να θέσουμε τον αγώνα για την Απελευθέρωση των Ζώων σε ισότιμη βάση με τα λοιπά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα. Προφανώς και δεν το έχουμε πετύχει στο απόλυτο, αλλά από την άλλη όλο και κάτι έχουμε καταφέρει. Όπως έχουμε ελκύσει το ενδιαφέρον συντρόφων και συντροφισσών μας στο ζήτημα των ζώων, έτσι έχουμε καταφέρει να φέρουμε ανθρώπους που νοιάζονται για τα ζώα πιο κοντά στα κοινωνικά θέματα. Από ότι φαίνεται αυτό ενοχλεί το **Εγώ** κάποιων και κάτω από το κάλυμμα της «κριτικής θεώρησης» γίνονται επιδεικτικά κατακριτικοί, υπερασπιζόμενοι την υποτιθέμενη καταπάτηση της δήθεν ελευθεριακής επιλογής τους να καταναλώνουν τεμαχισμένα πτώματα, συμβάλλοντας με αυτό το τρόπο σε μια διαφορετική, αλλά υπαρκτή μορφή επιβολής. Υπάρχουν δύο επιλογές εδώ λοιπόν: Ή να συνεχιστεί αυτή η κακοήθης αντίδραση ακυρώνοντας πολιτικές συνθέσεις και συνδιαμόρφωση διαφόρων (σ)τάσεων του «χώρου» που παλεύουν όμως με την ίδια λύσσα για να καταστρέψουν το υπάρχον, ή να συνεχίσουμε όλοι μαζί με τις αδυναμίες μας και τα προτερήματα μας, συμβιβαζόμενες με τίποτα λιγότερο από τα πάντα.

Μια πρόταση-πρό(σ)κληση για το τέλος: στον ελλαδικό χώρο μπορεί όποιος θέλει να συναντήσει εύκολα βίγκαν που ασχολούνται ενεργά με το θέμα της απελευθέρωσης των ζώων. Σε εβδομαδιαία βάση λειτουργούν βίγκαν καφενεία ως τόπος και τρόπος συνεύρεσης στην Αθήνα, ενώ σε άτακτα διαστήματα γίνονται καλέσματα κουζινών και εκδηλώσεων από ανεξάρτητο κόσμο σε όλο και περισσότερες περιοχές. Το καλοκαίρι που πέρασε, διοργανώθηκε για πρώτη φορά τριήμερη Αντισπισιστική Συνάντηση. Αντί λοιπόν διάφοροι καλοθελητές να αναλώνονται σε διαδικτυακές αντιπαραθέσεις τάχα για «τη χάρη του διαλόγου», θα μπορούσαν, όπως άλλωστε και ο κάθε ένας και η κάθε μια που προβληματίζεται με το συγκεκριμένο ζήτημα, να πάνε και να δουν από πρώτο χέρι πόσο ισχύει αυτή η μονοδιάστατη αντίληψη που υποτίθεται πως επικρατεί στο χώρο της απελευθέρωσης των ζώων. Εξάλλου πολλοί είμαστε ήδη γνωστοί μέσα στο χώρο για αυτές μας τις αντι-

λήψεις και αν δεν μας ξέρετε ήδη, δεν είναι πολύ δύσκολο να ρωτήσετε και να μας βρείτε. Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα λοιπόν. Μέχρι τότε, επιτρέψτε μας να θεωρούμε αυτές τις κριτικές προβληματικές και να τοποθετούμαστε ανάλογα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] Μπορούμε να διακρίνουμε και άλλα δίπολα που παρατίθενται (ή «φωτογραφίζονται» νοηματικά) στα κείμενα και συνειδητά δεν αναφέρονται (ιδεολογίας-ιδεολογημάτων, ελευθερίας-ελευθεριότητας κ.ο.κ.). Είναι πολύ σημαντικό **να προσδίδουμε την σωστή νοηματοδότηση** σε αυτού του είδους τα δίπολα **στην εκάστοτε στιγμή**, καθώς δημιουργείται μια περίεργη ταυτοποίηση αλλοτριωμένων ιδεών, με τα απελευθερωτικά εργαλεία ή προτάγματα μας.

[2] Σκόπιμο εδώ θα ήταν να αναφερθούν 2-3 πράγματα.

Καταρχάς, το πρώτο ζήτημα που εγείρεται έχει να κάνει με την **ολοκληρωτική αποίκηση** του ανθρώπινου είδους, πραγματικά **απ' άκρο σ' άκρο** με ολοκληρωτικές παράλληλα συνέπειες. Εκτιμάμε πως αυτού του είδους η επιβολή και η μανία στο να αποδειχθεί πως το ανθρώπινο είδος «ευδοκίμει» και μπορεί να «επιβιώσει» παντού (για να μην ξεχνάμε και ποιος κάνει κουμάντο στην υδρόγειο) **δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με λογικές «διασποράς».**

Ένα δεύτερο κομμάτι έχει να κάνει τις λεγόμενες «κυνηγετικές-τροφosuλλεκτικές» κοινωνίες και στο αν όντως θα έπρεπε να τις αποκαλούμε ως τέτοιες. Ανακαλύπτουμε λοιπόν, στο δοκίμιο του **Nick Fiddes** «Οι Κοινωνικές Διαστάσεις της Κρεοφαγίας», πως στις περισσότερες περιοχές, ακόμα κι εκεί που η κατοίκηση είναι δύσκολα εφικτή χωρίς την κατανάλωση ζώων, στους αυτοαποκαλούμενους «κυνηγούς» δηλαδή (γιατί είναι το ένστικτο της φύσης που μας καλεί...) **τα λαχανικά αποτελούν το 80% της διατροφής, όπως ίσως συνέβαινε πάντα.** Οι λεγόμενοι «κυνηγοί-συλλέκτες» μάλλον θα έπρεπε να λέγονται «**συλλέκτες-κυνηγοί**», από τη στιγμή που η σάρκα είναι το μικρότερο σε ποσοστό διατροφικό στοιχείο. Μαθαίνουμε επίσης

ακόμα, πως τα «**πρώτα σαφή στοιχεία του μεγάλης κλίμακας, συστηματικού κυνηγιού... που είναι διαθέσιμα από παλαιοαρχαιολογικούς χώρους είναι μόνο 60.000-80.000 χρόνων**», ενώ παράλληλα διακρίνουμε πως «**η ανάλυση των σύγχρονων ανθρώπινων πολιτισμών κυνηγών-συλλεκτών δείχνει ότι τα εργαλεία χρησιμοποιούνται επίσης κυρίως για συλλογή φυτών, αυγών, μικρών εντόμων και ζώων και όχι για κυνήγι, ότι τα περισσότερα από τα εργαλεία φτιάχνονται και χρησιμοποιούνται από γυναίκες, και ότι οι γυναίκες συλλέγουν το 60-90% της τροφής**». Έτσι λοιπόν, τείνουμε να συμφωνήσουμε με τον **Steve Best** στο κείμενο του «**Από τον Άνθρωπο Κυνηγό στον Homo X: Επανεξετάζοντας την Ανθρώπινη Φύση**» [σύνδεσμος: antispe-gr.blogspot.com/2009/10/homo-x.html], όπου συμπεραίνει πως «**μια πολύ πιο ακριβής άποψη της πρόωρης ανθρώπινης ιστορίας θα επέλεγε όχι τον Άνδρα Κυνηγό αλλά μάλλον τη Γυναίκα Συλλέκτη, γιατί στις πρώτες κοινωνίες οι γυναίκες διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στη σίτιση των οικογενειών, στην κοινωνικοποίηση των νεαρών ατόμων και στην απόκτηση και στο μοίρασμα της γνώσης που μεταβιβάζεται στις επόμενες γενεές**». Βλέπουμε λοιπόν, πως η αυτάρεσκη «**αυτοεικόνα**» που προσπαθούμε να προσδώσουμε στους προγόνους μας, ως εξαιρετικά σαρκοβόρους, είναι **απλά μια απάτη**, σε όποια κοινωνική περίοδο και να ανατρέξουμε.

Ένα άλλο σημαντικό λάθος που κάνουμε κατά καιρούς είναι να συνδυάζουμε το «**ιθαγενικό**» (γενικά κι απροσδιόριστα) με κάτι ανέγγιχτο, ένα μη αλλοτριωμένο κοινωνικό συμβάν, προσδίδοντας έτσι ένα ιδιότυπο ύφος επίκλησης στο συναίσθημα, οπού κανένας δεν μπορεί κάνει κριτική στους ιθαγενικούς πληθυσμούς («**ιεροσυλία**...») γιατί προφανώς έχουν «**αγιοποιηθεί**» στα μάτια μας. Έτσι λοιπόν αναρωτιόμαστε: κατά πόσο «**ιθαγενικό**» μπορεί να είναι στο σήμερα το κυνήγι φώκιας ή θαλάσσιων ελεφάντων, για την υποτιθέμενη βιωσιμότητα της φυλής των Ινουίτ, όταν αυτό πραγματοποιείται με βενζινοκίνητα διαφόρων ειδών;

[3] Ο Walter Bond είναι φυλακισμένος αγωνιστής που παλεύει για την Ολική Απελευθέρωση. Βρίσκεται αιχμάλωτος στα κελιά της «ελευθερίας»

των Ηνωμένων Πολιτειών εδώ και 1,5 χρόνο και έχει καταδικαστεί σε 12ετή φυλάκιση για εμπρησμούς 2 εργοστασίων παραγωγής προϊόντων δερμάτινων ειδών και ενός εστιατορίου φουά γκρα. Περισσότερες πληροφορίες για την υπόθεση του μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο υποστήριξης του, supportwalter.org.

[4] Κατά την άποψη μας, είναι προβληματικό να αναπαράγουμε στον λόγο μας, σε κάθε χωροχρονική στιγμή του αγώνα μεταξύ των εξουσιαστών και των εξουσιαζόμενων, όρους «νίκης» ή «ήττας». Με αυτό τον τρόπο οδηγούμαστε σε λανθασμένες ερμηνεύσεις του ισχύοντος κοινωνικού πλαισίου ενώ ο αγώνας μας, αποκτάει πια χαρακτηριστικά «στιγμών» και όχι μιας συνέχειας σε βάθος χρόνου.

[5] Feral Faun - «Χαοτικά Μανιφέστα»
[σύνδεσμος: www.scribd.com/anas_punk]

[6] Στην μπροσούρα «Με αυτό μοιάζει η ομοφωνία» [σύνδεσμος: omofonia.blogspot.com] θίγονται πολλά τέτοια ζητήματα λήψης αποφάσεων μέσα σε αντί-ιεραρχικές συλλογικότητες καθώς και ζητήματα άτυπων αρχηγικών σχέσεων ή αλλιώς «**defacto ηγετών**».

[7] Lawrence Jarach - «Γιατί δεν είμαι Αντί-πριμιτιβιστής»
[σύνδεσμος: anarchypress.wordpress.com]

[8] Nick Fiddes - «Οι κοινωνικές διαστάσεις της κρεοφαγίας»
[σύνδεσμος: www.scribd.com/V3G4N]

[9] Στο κείμενο «Στειρωμένα Ζώα-Αποστειρωμένη Ζωή» [σύνδεσμος: earthliberation.blogspot.com/2008/12/blog-post_1207.html] αναφέρονται χαρακτηριστικές τέτοιου είδους πρακτικές απέναντι στον πληθυσμό των «αδέσποτων» καθώς και η σύνδεση που υπάρχει με το ανθρώπινο γίνεσθαι.

[10] Kolovou E. and Karageorgakis, S. (2009), “**Free from Nature or Free Nature? An Anarchist Critique of Transhumanism**” in *New Perspectives on Anarchism*, edited by Nathan Jun and Shane Wahl, Rowman & Littlefield: Lexington.

Το κείμενο αποτελεί **πολιτική απάντηση στα αντίστοιχα μεταφρασμένα κείμενα** από το Contra Info και από το Πρακτορείο Rioters, «Να είσαι βίγκαν, μια μόδα σε καιρούς κρίσης» και «Η ψευδής κριτική της απελευθέρωσης ζώων-A Murder of Crows», καθώς και ανοίγει διάφορα ζητήματα που αναπτύσσονται στον «χώρο» σε μια λογική ολικής κριτικής.

Η αναφορά μέσα στο κείμενο εκφράσεων του τύπου «Το κείμενο από Rioters» ή «Το κείμενο από Contra Info» γίνεται αποκλειστικά για λόγους ευκολίας στην ανάπτυξη του γραπτού λόγου και όχι για να ταυτιστεί μια ολόκληρη συλλογικότητα με την άποψη του τάδε ή του δείνα κειμένου.

Μαυροπράσινα Αγρίμια
Ιανουάριος 2012